

De gemeenteraad Gulpen-Witterm
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Datum: 27 november 2018

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: U.18.03292

Behandeld door: I. van den Esschert

Onderwerp: Wijziging begroting Rd4 2019

Dossiercode:

Bijlagen:

Verzonden:

- 6 DEC. 2018

Geachte raadsleden,

Langs deze weg willen wij u informeren over het voorstel om de op 05 april jl. aan u aangeboden (zie brief GR180179/WS/jva, bijlage 1) en op 29 juni jl. door het algemeen bestuur van Rd4 vastgestelde begroting GR Rd4 2019 bij te stellen vanwege een aantal autonome ontwikkelingen.

Deze bijstelling en de onderliggende keuzes waarop deze correctie is gebaseerd, zijn mede op advies van de commissies Financiën en Beleid tot stand gekomen.

Zoals bekend, is Rd4 verplicht om de jaarlijkse Planning & Control cyclus (conform wettelijke richtlijnen, de BBV) te volgen ten einde de definitieve ontwerpbegroting tijdig aan te kunnen bieden aan de gemeenteraden. Hoe eerder in de tijd de uitgangspunten worden benoemd op basis waarvan de begroting wordt vastgesteld, hoe groter de mate van onzekerheid zal zijn wat de werkelijkheid zal gaan doen. De uitgangspunten van de afgegeven begroting voor 2019 zijn gebaseerd op brongegevens uit 2017.

Momenteel is er helaas sprake van zeer forse kostenstijgingen. Stijgingen die in 2017 niet voorzien waren en nagenoeg volledig exogeen, dus niet beïnvloedbaar zijn door Rd4, maar wel doorwerken in de bedrijfsvoering en dus in de begroting(en). Voor een nadere uiteenzetting van deze marktontwikkelingen willen wij verwijzen naar de bijlage 2.

De reden waarom u nu pas wordt geïnformeerd zijn de tegenvallende 3^e kwartaalcijfers 2018 en de onderliggende analyse, in combinatie met de forse tariefstijging van grofvuil welke onlangs pas bekend is geworden, waardoor we constateren dat de vastgestelde begroting 2019 bijgesteld zal moeten worden.

Voor wat betreft het lopende boekjaar en de komende jaren ziet het financieel perspectief er dan als volgt uit:

Boekjaar 2018

De directie van Rd4 heeft bij de bespreking van de derde kwartaalcijfers nog geen einde jaar verwachting afgegeven, mogelijk dat dit tijdens de vergadering van het algemeen bestuur wordt aangegeven op 13 december 2018. Desalniettemin kunnen we vaststellen dat de lopende begroting flink onder druk staat en het voor de directie en het management van Rd4 nog een grote uitdaging zal worden om binnen de begroting te blijven. In het voorjaar van 2019 zal de jaarrekening 2018 worden opgesteld en vastgesteld door het algemeen bestuur. In afstemming met de financiële en beleidsambtenaren van de deelnemende gemeenten stelt Rd4 voor om een eventueel negatief resultaat ten laste te laten komen van de individuele gemeenten, uiteraard naar rato van het aantal aansluitingen en inbreng.

Gevolgen gemeentelijke begrotingsjaar 2018

Zoals hierboven aangegeven zal een eventueel negatief resultaat op de jaarrekening Rd4 2018 volledig ten laste komen voor de gemeente. Om deze schommeling in kosten op te vangen heeft de gemeente Gulpen-Witterm een voorziening. In januari 2018 bedroeg de voorziening nog ruim € 331.000. Naast een eventueel negatief resultaat van de jaarrekening Rd4 2018 zal de gemeente Gulpen-Witterm zeer waarschijnlijk een tegenvaller krijgen op de inkomsten. Op 1 januari 2018 is de gemeente Gulpen-Witterm overgegaan op een nieuw heffingssysteem, Diftar genaamd. Bij de vaststelling van de tarieven heeft de raad besloten om in 2018 uit te gaan van gemiddeld 12 ledigingen bij een meerpersoonshuishouden. Op basis van de eerste halfjaar cijfers worden deze ledigingen niet behaald en zal het gemiddelde uitkomen op tussen de 8 en 10 ledigingen. Dit zal een tekort aan inkomsten betekenen tussen de € 105.326 en € 52.663. Het tekort aan inkomsten kan vanuit de voorziening worden aangevuld.

Begrotingsjaar 2019

Op 28 juni 2018 is de begroting voor 2019 vastgesteld door het algemeen bestuur. Deze begroting is gebaseerd op uitgangspunten van het (voor)jaar 2017. Uitgangspunten die op onderdelen momenteel niet meer aansluiten bij de economische werkelijkheid van dit moment. Per saldo zal de begroting 2019 voor een bedrag van € 2.295.850 bijgesteld moeten worden (bijlage 3). De mutatie in kosten per aansluiting bedraagt dan € 16,31. De bijstelling bedraagt 7,3% van de totale begroting.

Ter vergelijking, RWM, het bedrijf voor afvalinzameling van de Westelijke Mijnstreek (Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein) heeft de begroting voor 2019 met € 900.000 moeten bijstellen (bijlage 4). Dit is bij benadering 8% van de RWM-begroting.

In afstemming en instemming met de financiële en beleidsambtenaren van de deelnemende gemeenten is het voorstel om dit extra benodigd budget voor 2019 als volgt te realiseren i.c. te verdelen:

Gemeenten

1. € 1.000.000 ten laste van de gemeente, waarvan € 700.000 veroorzaakt wordt door de verhoging van de afvalstoffenbelasting per 2019.

Rd4

2. € 1.000.000 via het weerstandvermogen. Deze niet uitgekeerde overschotten zijn bedoeld om onverwachte schommelingen in de bedrijfsvoering bij Rd4 op te vangen. Het weerstandsvermogen bij Rd4 biedt momenteel deze ruimte.
3. € 300.000 via een taakstelling voor de Rd4-organisatie. Uitgangspunt hierbij is een inspanningsverplichting voor de directie om dit bedrag binnen de eigen bedrijfsvoering op te vangen. Invulling zal in overleg met het bestuur gaan plaatsvinden.

Gevolgen gemeentelijke begrotingsjaar 2019:

Uit bovenstaande blijkt dat Rd4 de begroting van 2019 moet bijstellen met een bedrag van bijna € 2,3 miljoen. Op de totale begroting van de GR Rd4 is dat een percentage van 7,3%, hetgeen een bedrag van € 16,31 per huishouden betekent. Indien met deze cijfers wordt doorgerekend naar de financiële gevolgen voor de bijdrage van Gulpen-Witterm is het volgende van toepassing:

In de begroting 2019 is rekening gehouden met 6615 aansluitingen in Gulpen-Witterm. In totaal zal de verhoging $6615 \times € 16,31 = € 107.891$ maximaal bedragen.

De verdeling die Rd4 toepast is als volgt:

Ad 1: Lasten tbv gemeentelijke begroting

Rd4 geeft aan dat € 1.000.000 ten laste wordt gelegd van de gemeente. Dat is 43% van de € 2,3 miljoen. Voor de gemeente Gulpen-Witterm is dit maximaal een bedrag van $43\% \times € 107.891 = € 46.909$ voor de begroting van de gemeente. In dit bedrag zit de verhoging (ruim € 18 per ton) van de verbrandingsbelasting.

Ad 2: Lasten tbv weerstandsvermogen

In het voorstel van Rd4 is opgenomen dat in totaal 43% (= € 1.000.000) wordt betaald vanuit het weerstandsvermogen. Voor de gemeente Gulpen-Witterm zou dit een bedrag van € 46.908 zijn. Echter de gemeente Gulpen-Witterm is pas in 2017 toegetreden tot de GR Rd4. Het huidige bedrag dat in het weerstandsvermogen zit is ongeveer € 17.500. Dit betekent dat de gemeente Gulpen-Witterm een bedrag van € 29.408 uit eigen middelen dient bij te betalen bij volledige aanwending van het weerstandsvermogen.

Ad 3: Lasten tbv taakstelling Rd4

In het voorstel van Rd4 wordt aangegeven dat ruim 13% van de kosten wordt gedekt uit een taakstelling binnen Rd4. Voor Gulpen-Witterm is dat een bedrag van ongeveer € 14.072.

Begrotingsjaar 2020

Momenteel is de directie van Rd4 weer in nauwe afstemming met de financiële ambtenaren gestart met de inrichting van de begroting voor het jaar 2020. Gezien de hoogconjunctuur, de economische werkelijkheid en de macro economische ramingen voor de komende jaren, gaan wij ervan uit dat ook in 2020 een verdere opwaartse kostendruk zal staan op de Rd4 begroting voor 2020. We kunnen de ogen niet sluiten voor de economische werkelijkheid. Waar het steeds om gaat is om een zo reëel mogelijke inschatting te maken van het budget dat Rd4 redelijkerwijs nodig heeft, uitgaande van de met gemeenten overeengekomen dienstverlening voor haar burgers. Geheel in lijn met de bepalingen in de GR-regeling zullen wij u medio april 2019 de ontwerpbegroting 2020 aanreiken om uw oordeel en mening te horen en te inventariseren.

Recapitulatie

Op basis van de bovenstaande ontwikkelingen worden de volgende bedragen additioneel ten laste van de gemeentelijke begroting gelegd.

Enige voorzichtigheid is bij de genoemde bedragen wel nodig om in acht te nemen. De onderstaande bedragen zijn gebaseerd op de door Rd4 genoemde verdeling van de kosten. Echter de deelnemende gemeenten aan de GR Rd4 nemen niet dezelfde dienstverleningspakketten af. Hierdoor kunnen deze verhoudingen in werkelijkheid onderling verschillen.

	Indicatieve bedragen financiële gevolgen tbv de gemeentelijke begroting
Tekort jaarrekening 2018	?*
Tekort inkomsten Diftar 2018	€ 52.668 - € 105.336
Wijziging begroting 2019 ten laste van de gemeente	€ 46.908
Wijziging begroting 2019 ten laste van weerstandsvermogen (tekort hierop)	€ 29.408**

Overzicht additionele kosten afvalinzameling- en verwerking

*Tijdens het bestuurlijk overleg van 13 december wordt mogelijk inzicht gegeven in de verwachting van het resultaat 2018.

** Het is niet duidelijk welk bedrag uit het weerstandsvermogen gehaald gaat worden bij de gemeente Gulpen-Witterm.

Voorstel aanpassing tarieven

Tijdens de behandeling van de gemeentelijke begroting 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het advies om het vast tarief in 2019 met 3% te verhogen en het ledigingstarief niet te verhogen. Op basis van de huidige informatie wordt in afwijking met de begroting 2019 voorgesteld om naast de verhoging van het vast tarief met 3%, de ledigingstarieven te verhogen met 10%. Dit betekent dat het ledigingstarief voor een minicontainer van 140 liter € 6,45 wordt en het tarief voor de ondergrondse verzamelcontainer € 1,60. Deze tarieven zijn reeds in de overige Rd4-gemeenten opgenomen in de tarievenverordening. Hiermee blijven de ledigingstarieven binnen de Rd4-gemeenten uniform. In totaal kan je met deze verhoging structureel circa € 30.000 via de heffingen binnenkrijgen.

De financiële gevolgen 2019 voor de gemeentelijke begroting worden meegenomen tijdens de zomer-nota 2019. De financiële gevolgen voor 2018 worden meegenomen in de jaarrekening 2018 van de gemeente.

Communicatie

Een duidelijke en goede communicatie heeft Rd4 hoog in het vaandel staan. Net als in de beide afval-conferenties van 27 en 29 september jl. biedt de directie van Rd4 raads- en commissieleden weer de mogelijkheid om in het voorjaar van 2019 kennis te nemen van de meest recente ontwikkelingen in de per definitie dynamische afvalmarkt.

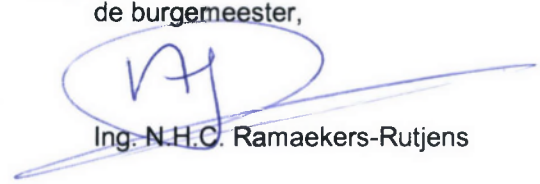
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Gulpen-Witterm,
de secretaris, de burgemeester,

J.G.A. Kusters MCM

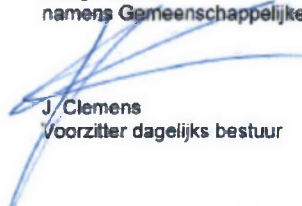
Ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Bijlagen:

1. Ontwerpbegroting 2019 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, aanbiedbrief GR180179/WS/jva
2. Marktentwikkelingen
3. Kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting
4. Artikel De Limburger 31.10.2018; RWM: inzamelen huishoudelijk afval kost 9 ton meer

Bijlage 1.

**Aanbiedbrief ontwerpbegroting 2019 Gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4;
GR180179/WS/jva**

		
		Reinigingsdiensten
Aan gemeenteraden van de gemeenten Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals en Voerendaal		Nijverheidsweg 4A, Heerlen Postbus 641 6400 AP Heerlen Tel. (045) 543 71 00 Fax (045) 543 71 25 E-mail info@rd4.nl www.rd4.nl
Heerlen	: 5 april 2018	
Ons kenmerk	: GR180179/WS/jva	
Betreft	: ontwerpbegroting 2019 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4	
Geachte leden van de gemeenteraad, Middels dit schrijven ontvangt u de ontwerpbegroting van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, voor het boekjaar 2019. Het dagelijks bestuur resp. algemeen bestuur van Rd4 heeft in zijn vergadering van 5 april jl. kennisgenomen van deze begroting. Het bestuur heeft er mee ingestemd om de ontwerp-begroting door te sturen naar de gemeenteraden. Conform Artikel 24, lid 3 van de Regeling verzoeken wij u omtrent de ontwerp-begroting het dagelijks bestuur van uw zienswijze te doen blijken. In de vergadering van het algemeen bestuur op 28 juni aanstaande zullen de leden de dan beschikbare reacties beoordelen bij de vaststelling van de begroting 2019. Derhalve zouden wij het op prijs stellen wanneer wij uw reacties voor dinsdag 12 juni aanstaande mogen ontvangen. Ervan uitgaande u hiermede naar behoren te hebben ingelicht, zien wij een schriftelijke reactie met belangstelling tegemoet. Dit schrijven, inclusief de begroting, wordt tevens heden digitaal aan de griffie van uw gemeente verzonden. Hoogachtend, namens Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, J. Clemens Voorzitter dagelijks bestuur Behandeld door : W. Sijstarmans, directeur Telefoon : 045 – 543 71 91 Bijlage : ontwerpbegroting 2019 (losbladig) Reinigingsdiensten Rd4 is een Gemeenschappelijke Regeling van gemeenten in Zuid-Limburg 		

Bijlage 2. Markontwikkelingen

De belangrijkste markontwikkelingen en belastingmaatregelen die van invloed zijn (geweest) op de kosten van de bedrijfsvoering bij GR Rd4, de regionale reinigingsdienst waaraan uw gemeente als deelnemer is verbonden.

Succesvol afvalbeleid en positieve ontwikkeling afvalkosten per aansluiting periode 2010 – 2017

Rd4 is in de voorbije jaren steeds weer in staat geweest om de exogene kostenstijgingen die zich voordeden, elk jaar binnen de eigen bedrijfsvoering op te vangen. Sterker nog, in de voorbije jaren zijn de bedrijfskosten van Rd4 tegen de inflatie in op de 0-lijn gebleven, mede ook door het ingezette afvalbeleid dat zeer succesvol is geweest. In de respectievelijke jaarrekeningen van de GR Rd4 over de periode 2010 tot en met 2017 is op te maken dat er steeds een overschot is gerealiseerd dat elk jaar is teruggegeven aan de gemeenten, uiteraard naar rato van het aantal aansluitingen.

De gemiddelde kosten voor het basispakket binnen Rd4 zijn sindsdien stapsgewijs gedaald van gemiddeld € 148,31 (2010) naar gemiddeld € 126,19 (2017).

Forse verhoging afvalstoffenbelasting door de Rijksoverheid

De afvalstoffenbelasting op het storten en verbranden van afval zal vanaf 1 januari 2019 meer dan verdubbeld worden, namelijk van € 13,21 naar € 31,39 per 1.000 kg. Achterliggende gedachte is om storten en verbranden van waardevolle grondstoffen in Nederland (dit geldt tevens voor de export van afval naar het buitenland) verder te ontmoedigen. Verbranden en storten past niet (meer) in een duurzame toekomst.

Voor de begroting van Rd4 betekent dit concreet dat de kosten voor de verwerking van deze afvalstromen vanaf 2019 met € 684.632 zullen stijgen. Dat is omgerekend ca. € 5,- per aansluiting.

Forse stijging kosten diverse droge mono stromen, lagere opbrengsten

Rd4 is weliswaar een overheidsorganisatie maar een overheidsorganisatie die als geen ander wordt beïnvloed door een commerciële (wereld)markt).

Schaarste aan verwerkingscapaciteit, toenemende volumes in de markt (bevordering hergebruik, circulaire economie) en een sterke afhankelijkheid van lokale afnemers, heeft voor Rd4 een prijsopdrijvend effect zoals voor de fracties hout en grofvuil. Omgekeerd zien we een negatief effect op de opbrengsten van componenten zoals papier, textiel en plastics (o.a. door de importverboden van de belangrijkste afzetmarkt China). Per saldo een ongunstige ontwikkeling van het financieel rendement en een stijging van de totale verwerkingskosten.

Forse stijging van de logistieke kosten binnen de bedrijfsvoering

Het Centraal Plan Bureau (CPB) maakt melding van een bloeiende economie voor Nederland in de Macro Economische Verkenning (MEV). Economische groei kent tal van voordelen, maar veroorzaakt ook een opwaartse druk op de bedrijfskosten bij Rd4.

Tevens wordt elk jaar door NIWO een raming gemaakt van de kostenontwikkelingen van de logistieke dienstverlening branche voor het komende jaar; de NEA-index. Voor 2019 zal de raming boven de 6% uit gaan komen. Onder invloed hiervan stijgen de bedrijfskosten harder dan voorgaande jaren en gebleken is dat de ramingen zoals opgenomen in onze begroting voor 2018, maar ook in de begroting voor 2019 te laag zijn geweest.

We hebben het dan bijvoorbeeld over een stijging van de loonkosten van bijna 6% over de periode 2018-2019 terwijl er 4% begroot was en een stijging van de brandstofkosten van meer dan 30% boven het niveau van vorig jaar. Maar ook de krapte op de arbeidsmarkt veroorzaakt hogere kosten om medewerkers te vinden en aan onze organisatie te binden. Zo zijn we dit jaar gestart met een eigen rijkschool, om jonge mensen intern op te leiden als beroepschauffeur. Ook de inhuur van personeel met een achterstand tot de arbeidsmarkt wordt steeds lastiger (beschikbaarheid, kwaliteit), met alle frictiekosten van dien.

Bijlage 3.

Kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting

Kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting (1)

	Begroting 2019	Begroting 2019 verwacht	Mutatie
Grofvuil tarief	€ 130,2	€ 232,50	€ 102,50
Volume 5.486 ton	€ 714.277	€ 1.275.495	€ 561.218
Restafval mutatie afvalstof.belast.	€ 77,-	€ 96,07	€ 19,07
Restafval kosten 35.901 ton	€ 2.764.377	€ 3.449.009	€ 684.632
Mutatie verwerkingskosten restafval + grofvuil	€ 3.478.654	€ 4.724.504	€ 1.245.850

Kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting (2)

Begroting salarissen gemaakt in september 2017

CAO stijging salarissen 2018 begroot 2%

CAO stijging salarissen 2019 begroot 2%

CAO stijging januari 2018 = 1% in juli 2018 = 2%. Totaal 2018 = 3%

CAO stijging april 2019 = 3%

Totale CAO stijging 2018 en 2019 wordt 6% terwijl er 4% is begroot

Effect op begroting salaris hogere CAO dan begroot = 2% € 300.000

Generatiepact is in september 2018 ingegaan. Bij opmaak
begroting was dit niet bekend en derhalve ook niet begroot € 150.000

Bijstelling begroting 2019 € 450.000

Kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting (3)

Mutatie organisatiekosten 2018-2019 begroot. Zie pagina 8 begrotingsboek.	- € 150.000
Gezien de ontwikkelingen in 2018 en verwachting 2019 willen wij de index-stijging organisatiekosten bijstellen naar 2%.	€ 300.000
Bijstelling organisatiekosten naar 2%.	€ 450.000
Ontwikkeling brandstofprijzen welke op dit moment 30% hoger liggen dan vorig jaar.	€ 150.000

Samenvatting kostenontwikkeling verwacht 2019 versus afgegeven begroting

Mutatie verwerkingskosten restafval en grofvuil	€ 1.245.850
Bijstelling salariskosten	€ 450.000
Bijstelling inflatie naar 2%	€ 450.000
Bijstelling brandstof	€ 150.000
Totale bijstelling	€ 2.295.850
Mutatie kosten per aansluiting	€ 16,31
Procentuele stijging van totale kosten	7,3%

Inzamelen huishoudelijk afval kost negen ton meer

De kosten voor verwijdering van afval in de regio stijgen komend jaar met negen ton. Dit leidt tot hogere belastingtarieven.

DOOR ERIC VAN DORST | SITTARD-GELEEN

Er zijn meerdere verklaringen voor de meerkosten, die worden gedragen door de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek als enige aandeelhouders van de Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek (RWM). Een belangrijke meerkostenfactor is de belasting op afvalverbranding, die door de rijksoverheid wordt verhoogd van 13,70 tot 31,39 euro per ton afval. Vrijwel al het restafval dat in de vier gemeenten wordt aangeboden komt in de verbrandingsoven terecht. Daarnaast rekent RWM autonoom stijgende kosten door voor personeel en brandstof voor het wagenpark. Tegelijk dalen de opbrengsten uit stromen afval- en grondstofstromen als textiel, pmd en oud papier. Al in april stelden de gemeenten de begroting van RWM voor 2019 vast. Toen was al sprake van een kostenstijging, die gaande het jaar is opgelopen tot 900.000 euro. De gemeenten hebben deze tegenvaller nog niet kunnen verwerken in hun begrotingen.

Het college in Stein heeft de raad in een brief voorgehouden dat de kostenstijging niet incidenteel maar structureel is. Stein ziet de nieuwe begroting van RWM als een serieuze 'winstwaarschuwing' en concludeert dat gemeenten ook in de toekomst moeten rekenen op een verdere stijging van de afvaltarieven. De meerkosten voor Sittard-Geleen belopen zes ton, waarvan de helft gedekt wordt uit de reserves. De andere drie ton wordt doorgerekend in de afvalstoffenheffing, die nu nog vrijwel ongewijzigd is vastgesteld op 153,40 euro. De raad krijgt in december een hoger tarief ter goedkeuring voorgelegd, mits de Eerste Kamer akkoord is gegaan met de hogere belasting op afvalverbranding. De afvalstoffenheffing stijgt in Stein van 133,11 tot 156 euro. In 2018 hield de raad het tarief nog 17 euro lager dan nodig om kostendekkend te kunnen zijn.

Besloten werd toen 196.000 euro bij te passen met geld uit een reservefonds. De nieuwe begroting van RWM leidt voor Stein tot twee ton meerkosten, waarvoor het reservefonds weer aangesproken wordt. Vanaf 2020 worden de reële kosten voor de afvalinzameling in de tarieven doorgerekend.